

ESF II projekt Západočeské univerzity v Plzni

reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_056/0013239

Úvod do tlumočení KAJ/PTA

Jana Havlíčková
KAJ FF ZČU

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Co je tlumočení?

- Tlumočení je specifický druh zprostředkované mezikulturní a mezijazykové komunikace.
- Tlumočení je komplexní jev, který má více složek a ovlivňují ho lingvistické i extralingvistické faktory (kognitivní, psychologické, pragmatické, psycholingvistické, kulturní).
- Cílem tlumočení je zajištění úspěšné komunikace, to jest zachovat záměr, sdělení a efekt, který mělo sdělení mít.

Co je tlumočení?

- Tlumočení je specifický druh zprostředkované mezikulturní a mezijazykové komunikace.
- Tlumočení je komplexní jev, který má více složek a ovlivňují ho lingvistické i extralingvistické faktory (kognitivní, psychologické, pragmatické, psycholingvistické, kulturní).
- Cílem tlumočení je zajištění úspěšné komunikace, to jest zachovat záměr, sdělení a efekt, který mělo sdělení mít.

Co je komunikace?

(according to Cambridge online dictionary)

- the act of communicating with people
- the process by which messages or information is sent from one place or person to another, or the message itself
- also the exchange of information and the expression of feeling that can result in understanding

Jak byste tuto definice přeložili do češtiny, aby byl co nejlépe zachován její význam a smysl?

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/communication>

Jak funguje komunikace?

Jak to přeložíme?

Jak správně přeložíme následující termíny?

- sender
- receiver
- message
- encoding
- decoding

Jak to přeložíme?

Jak správně přeložíme následující termíny?

- sender
- receiver
- message
- encoding
- decoding

Konsekutivní (= následné) tlumočení

- **Vysoká konsekutiva:** následné tlumočení delšího úseku proslovu (i několik minut), během něhož si tlumočník píše poznámky formou tlumočnického zápisu (notace). Tlumočení následuje poté, co řečník přednese celý úsek.
- **Běžná konsekutiva** (liaison, doprovodné): je rovněž tlumočení následné, ale nikoli konferenční. Na rozdíl od vysoké konsekutivy tlumočník nečeká, až řečník dokončí dlouhý myšlenkový úsek, a tlumočí po několika větách.

Konsekutivní tlumočení - proces

- Poslech – analýza – porozumění

(poslech – porozumění – analýza – pochopení)

- Zápis (souběžně s P-A-P)

(časový odstup – zápis až ve fázi pochopení)

- Reformulace na základě zápisu

- Zpětná kontrola výstupu

Tlumočnická notace (tlumočnický zápis)

- Tlumočnická notace je specifický způsob zápisu tlumočeného sdělení.
- TN slouží také jako pomocný nástroj pro pochopení a zapamatování si výchozího sdělení.
- TN je specifická nejen tlumočnická dovednost, kterou lze uplatnit i mimo tuto profesi - např. Při přednášce či obchodním jednání.
- Nejčastěji si zapisujeme jména, čísla, datumy, logické návaznosti, hlavní myšlenky

Příklady

- Krásné příklady tlumočnického zápisu najdete ve videích v Moodle, která jsou doplněná a Google formuláře s otázkami a úkoly.

Hlavní zásady tlumočnické práce

- Tlumočnick dokonale ovládá oba pracovní jazyky, vyzná se v tématu (je na něj připraven), je seznámen s komunikační situací, má veškeré tlumočnické kompetence a ovládá tlumočnické strategie.
- Přirozené přetlumočení smyslu informace do cílového jazyka.
- Neopomínání komunikace mimojazykové.
- **Dodržování všech pravidel profese (např. profesionál zná svoji cenu i cenu obvyklou), tak jak jsou stanoveny profesními organizacemi na vnitrostátní i mezinárodní úrovni (AIIC, JTP, ASKOT).**

